

ACTIEPLAN TERRORISMEBESTRIJDING EN VEILIGHEID

1. Inleiding

De basis van dit actieplan is een pakket maatregelen om daden van terrorisme te voorkomen. Het gaat daarbij allereerst om preventieve maatregelen zoals een verhoogd niveau van informatie-inwinning, -analyse, -deling en verspreiding en daarnaast om het bewaken en beveiligen van kwetsbare sectoren en personen.

Vervolgens worden maatregelen belicht die tot doel hebben de kans op aanhouding en succesvolle vervolging ten aanzien van reeds gepleegde terroristische misdrijven te vergroten.

Het gaat daarbij om de opsporing, de vervolging en de beëindiging van strafbare feiten.

In dit kader gaat het niet alleen om terroristische daden zelf, maar ook om delicten die ter facilitering ervan worden gepleegd.

Daarbij gaat het bijvoorbeeld om witwasactiviteiten, handel in drugs en handel in of gebruik van wapens.

2. Preventie

Nationaal zal een forse extra inspanning nodig zijn om de terrorismedreiging effectiever te kunnen weerstaan en terroristische misdrijven te kunnen voorkomen.

2.1. Informatiepositie

In de JBZ-raad van 20 september 2001 is het belang van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten benadrukt. In lijn met met de Europese afspraken zal de samenwerking met de relevante Europese diensten verder worden geïntensiveerd. Hiertoe zijn reeds tezamen met vertegenwoordigers van de Verenigde Staten nadere afspraken gemaakt. De verschijningsvorm van het "nieuwe" terrorisme kenmerkt zich onder meer door de ongekende gewelddadige potentie, gericht op het maken van veel slachtoffers, door martelaarschap en door gebruik van moderne technologie. De bekende netwerken zijn internationaal en er is sprake van grote etnische heterogeniteit.

Om ook de nieuwe verschijningsvormen van terrorisme adequaat te bestrijden, zullen aan de inlichtingen- en veiligheidsdiensten en de regionale inlichtingen diensten extra middelen worden toegekend.

De mogelijkheden van informatie-uitwisseling tussen de politie en de diensten worden versterkt. Op basis van een vanuit de politie (Raad van Hoofdcommissarissen) ontwikkeld plan van aanpak zal er een structuur worden opgezet die waarborgt dat de informatiepositie en informatieuitwisseling zo goed mogelijk verloopt.

Nederland zal zich er voor inzetten dat de Task Force Police Chiefs conform de besluiten van de JBZ-raad van 20 september 2001 de haar toebedeelde taken snel kan oppakken en uitvoeren.

ACTIE 1: uitbreiding inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

ACTIE 2: betere wisselwerking tussen inlichtingen- en veiligheidsdiensten en politie (nederlandse politie maar ook Europol)

2.2. Visumverlening en biometrische identificatiemogelijkheden

Het is van het grootste belang zekerheid te krijgen omtrent de identiteit van zich aandienende reizigers. Zowel nationaal als internationaal zal daartoe geïnvesteerd worden in uitbreiding

van de mogelijkheden van biometrie. Het gebruik van lichaamskenmerken is in potentie een krachtig instrument bij het identificeren van personen. Door lichaamskenmerken te verbinden aan registratie van persoonsgegevens, blijft de registratie eenduidig en uniek. Het biometrisch kenmerk biedt houvast om in een later stadium personen terug te kunnen vinden in systemen, onafhankelijk van de identiteit die een persoon zich op dat moment aanmeet. Zo kunnen mogelijke terroristen beter worden gevolgd en kunnen patronen en netwerken zichtbaar worden. Ook wordt door Nederland geïnvesteerd in het beter inzichtelijk maken van het gebruik van documenten door potentiële terroristen. In internationaal verband zal daar ook op worden aangedrongen.

De praktijk in Europees verband van een eenvormige uitvoering van het, reeds geharmoniseerde, visumbeleid is nog niet optimaal.

Op Europees niveau zal door Nederland worden aangedrongen op het weghalen van daardoor ontstane leemtes.

Datzelfde geldt voor het feit dat informatie over afgegeven visa niet centraal beschikbaar is binnen de Unie.

ACTIE 3: ontwikkeling van biometrische identificatie-mogelijkheden

ACTIE 4: geharmoniseerde uitvoering van het visumbeleid

3. Bewaking, beveiliging en openbare orde

De capaciteit voor persoonsbeveiliging alsmede de capaciteit voor de bewaking van objecten wordt vergroot. Om evidente redenen kan hierover niet in detail getreden worden. Betrokken diensten zijn de regiopolitie, de Koninklijke Marechaussee, de Divisie Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging van het Korps Landelijke Politiediensten en in uitzonderlijke gevallen de Bijzondere Bijstands Eenheden. Ook zullen de beschikbare materiële middelen om op te treden tegen onverhoopte grootschalige openbare ordeverstoringen worden uitgebreid.

ACTIE 5: uitbreiding capaciteit persoonsbeveiliging KLPD en Kmar

ACTIE 6: uitbreiding materiële bewakingsmiddelen

Er moet extra aandacht komen voor het tegengaan van de ongewenste binnenkomst in ons land. Dit betekent een versterking van de buitengrenscontrole en een versterking van het Mobiel Toezicht Vreemdelingen voor de binnengrenzen. De binnengrenzen zullen overigens niet gesloten worden. Versterking van de Koninklijke Marechaussee is nodig.

ACTIE 7: versterking buitengrenscontroles en versterking Mobiel Toezicht Vreemdelingen

In nationaal verband zal het bestaand pakket van beveiligingsmaatregelen op luchthavens structureel worden

uitgebreid en wel door -onder andere- intensiever toezicht en het steekproefsgewijs bij de *gate* nogmaals controleren onder toezicht van de Koninklijke Marechaussee. Naast de maatregelen die inmiddels al zijn genomen worden er voor het preventiebeleid op de luchthaven zelf op korte termijn maatregelen voorgesteld over een aanpassing van de systematiek van veiligheidsonderzoeken voor medewerkers. Ook wordt overgegaan tot de toepassing van biometrie (irisscan) voor het toegangsbeheer op de luchthaven.

In internationaal verband (ICAO) wordt er op aangedrongen de reeds in de European Civil Aviation Conference (ECAC) genomen maatregelen zo veel mogelijk over te nemen, immers in de luchtvaart sorteren veiligheidsmaatregelen pas volledig effect als deze wereldwijd toegepast worden. Het gaat hier in het bijzonder om:

- het invoeren van 100% controle van alle ruimbagage;
- het invoeren van een audit programma.

Ook zal in internationaal verband ingezet worden op vergroting van de veiligheid zoals door het beter beveiligen van de cockpit.

ACTIE 8: extra maatregelenpakket beveiliging burgerluchtvaart waaronder: verscherpte controles op ticket en paspoort, verscherping toegangscontroles en intensivering van controles van het vliegtuig zelf

ACTIE 9: Nederland zet in op overname van de in de ECAC genomen veiligheidsmaatregelen

Op korte termijn zullen onder leiding van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vitale onderdelen van overheid en bedrijfsleven (waaronder ICT) worden geïnventariseerd. Op basis daarvan zullen aanvullende maatregelen worden getroffen daar waar dat nodig zal zijn.

ACTIE 10: onder leiding van de Minister van BZK zal een samenhangend pakket van maatregelen ter bescherming van de infrastructuur van overheid en bedrijfsleven (waaronder ICT) worden ontwikkeld

4. Opsporing en vervolging van terroristische misdrijven

4.1. Uitbreiding opsporings- en vervolgingscapaciteit

Onder gezag van het Openbaar Ministerie wordt gewerkt aan de intensivering van de bestrijding van terrorisme als vorm van zware georganiseerde criminaliteit. De kernteams alsmede de betrokken diensten bij het KLPD zullen daarbij een centrale rol spelen.

Voor de korte termijn zal dat leiden tot een herschikking van lopende onderzoeken. Voor de langere termijn zullen de kernteams en het KLPD worden uitgebreid met extra rechercheurs.

Verder komt er een versterking van de analysecapaciteit bij de regio's, het KLPD maar ook de BVD om de voordelen van samenwerking in een zo vroeg mogelijk stadium optimaal te kunnen benutten. Bij dit traject wordt optimaal gebruik gemaakt van de bij Europol beschikbare analysecapaciteit. Geïnvesteed zal ook worden in de opbouw van een team bij het Nederlands Forensisch Instituut dat 24 uur per dag paraat

staat om ten behoeve van de opsporing haar expertise op het gebied van sporenonderzoek bij terroristische aanslagen te kunnen inzetten.

ACTIE 11: uitbreiding recherche- en analysecapaciteit voor terrorismebestrijding (inclusief keteneffecten bij OM etc. en inclusief capaciteit om aan internationale verzoeken tot gemeenschappelijke acties te kunnen voldoen)

ACTIE 12: opbouw quick response team bij NFI voor forensische ondersteuning bij opsporing van daders van terroristische aanslagen

Onderzocht wordt of er een verbinding is tussen mensensmokkel en terrorisme. Op basis van de reeds beschikbare informatiebronnen wordt overgegaan tot een versterking van de bij de bestrijding van mensensmokkel betrokken organisaties.

In het kader van het tegengaan van illegale immigratie van personen (waaronder mogelijke terroristen) is een aantal maatregelen unilateraal te treffen. Andere maatregelen kunnen slechts in Europees verband worden genomen. De uitwisseling van informatie over smokkel van en door (personen die deel uitmaken van) terroristische groeperingen is daarbij zeer wenselijk. Europol dient hierbij een centrale rol te vervullen.

ACTIE 13: uitbreiding van het breed samengesteld team bij de Unit Mensensmokkel

4.2. Technologische maatregelen

Terroristische organisaties maken intensief gebruik van de moderne technologie. Bij het voorkomen en bestrijden van terrorisme dienen de politie en de inlichtingen- en veiligheidsdiensten extra aandacht te besteden aan en gebruik te maken van geavanceerde technologische mogelijkheden. Nederland kan het zich zeker niet veroorloven om op achterstand te raken. De volgende acties zijn voorzien.

ACTIE 14: uitvoering regelgeving met betrekking tot de aftapverplichtingen uit de Telecommunicatiewet afronden

ACTIE 15: het project herziening tapkamers (voorzien voor eind 2003) versnellen

ACTIE 16: versnellen van besluitvorming over rechtmatige

toegang diensten en politie in cryptografische voorzieningen bij derde partijen (Trusted Third Parties) en streven naar regulering van krachtige cryptografie voor publiek gebruik

ACTIE 17: onderzoek verrichten naar de categorieën gegevens die telecomaandieners bewaren en de belemmeringen die de opsporings- en I&V diensten ondervinden door de afwezigheid van bewaarplichten voor historische verkeersgegevens. Versterken van mogelijkheden van analyse van internationaal telefoonverkeer (afgestemd met Europese lidstaten)

ACTIE 18: uitbreiding satelliet interceptiecapaciteit tbv terrorisme-bestrijding

ACTIE 19: snelle uitvoering van het Nationaal Actieplan Digitaal Recherchen

5. Integriteit financiële sector en terrorismebestrijding

Het traceren van de relatie tussen financieringsstromen en terroristische activiteiten is van eminent belang voor de bestrijding van terrorisme. Het afsnijden van de financiële voeding van terrorisme en het via financiële kanalen opsporen van terroristische activiteiten kan alleen effectief plaatsvinden in een geïntegreerde benadering. De eerste pijler is de financiële toezichtwetgeving en de handhaving daarvan. Dit biedt de sleutel tot een

systematische ontsluiting van de financiële stromen.
De tweede pijler is om de beschikbare gegevens op een slimme manier te selecteren en te verdelen, om zo als input te kunnen dienen voor de opsporing en het opsporingsproces verder te equiperen met instrumenten om zo effectief mogelijk financiële patronen bloot te leggen.
Op beide terreinen is de afgelopen tijd veel in beweging gezet ter versterking van de integriteit van de financiële sector.
Daarbij gaat het zowel om de reikwijdte van wet- en regelgeving als om de kwaliteit van de handhaving.
Belangrijke trajecten in dit verband zijn:

Eerste pijler (financiële toezichtwetgeving en -handhaving)

ACTIE 20: regeling van het toezicht op money transferkantoren.

Ook terroristen hebben de mogelijkheid gebruik te maken van de juridische en financiële expertise van trustkantoren. Niet alle trustkantoren vallen echter onder toezicht.

ACTIE 21: onder toezicht brengen van trustkantoren.

ACTIE 22: versterking van het toezicht op de naleving van de Wet melding ongebruikelijke transacties, de Wet identificatie bij financiële dienstverlening (Wif) en de Sanctiewet;

ACTIE 23: verdere versterking van de handhavingsketen toezicht-opsporing-vervolgning in de financiële toezichtwetgeving, mede op basis van een analyse van de versterkingen die voortvloeien uit de Nota integriteit financiële sector 1997;

ACTIE 24: versterking van het Financieel Expertise Expertisecentrum (FEC) (waarin DNB, STE, PVK, OM, MOT, KLPD, Politie Amsterdam, Belastingdienst, FIOD/ECD gezamenlijk participeren) met als doel zo optimaal mogelijk informatie uit te wisselen. Toetreding BVD tot FEC onderzoeken.

Tweede pijler (opsporing verdachte geldstromen)

ACTIE 25: het financieel rechercheren zoals dat door verschillende opsporingsinstanties onder gezag van het OM binnen de overheid beoefend wordt, dient versterkt en geconcentreerd te worden. Dit met het oog op het adequaat uitvoering geven aan (naar verwachting toenemende) rechtshulpverzoeken uit het buitenland over terroristische activiteiten en om meer opsporingsonderzoeken te verrichten.

ACTIE 26: verbeteren van uitwisseling van informatie tussen de betrokken partners bij financieel rechercheren

ACTIE 27: teneinde de informatiepositie van het Meldpunt Ongebruikelijke Transacties (MOT) te optimaliseren moet bewerkstelligd worden dat op een efficiënte wijze gegevens over aan terrorisme gerelateerde subjecten (ongeacht soort transactie) op basis van door het OM aangereikte gegevens door financiële instellingen aan het MOT worden gemeld. Om het proces van meldingen door financiële instellingen aan het MOT te versnellen en optimaliseren, zal binnen de grenzen van de privacyregels onderzocht worden hoe bestaande geautomatiseerde detectiesystemen bij financiële instellingen efficiënt kunnen worden ingezet;

ACTIE 28: gezien moet worden of een meldplicht voor de Belastingdienst aan het MOT praktische betekenis kan hebben. Het bij de FIOD/ECD ingestelde kenniscentrum Witwassen kan hierbij ingezet worden;

ACTIE 29: invoeren van de meldplicht voor vrije beroepsbeoefenaren vooruitlopend op invoering van de Europese regelgeving

ACTIE 30: ook de internationale informatiepositie rond financiële transacties dient versterkt te worden. Hiertoe zal Nederland zich inspannen om binnen de EU een dekkend systeem van FIU's (Financial Intelligence Units, voor Nederland het MOT) gerealiseerd te krijgen. Tussen Nederland en 5 andere EU-lidstaten zal in december een pilot voor een FIU-netwerk operationeel worden.

ACTIE 31: in mei 2001 heeft de OESO een rapport uitgebracht inzake de misuse of corporate entities. In het kader van de FATF wordt dit rapport gebruikt bij de aanscherping van de 40 aanbevelingen. Nationaal zal versneld moeten worden gezien of in Nederland het misbruik van Nederlandse corporate entities adequaat is geadresseerd.

ACTIE 32: het instrumentarium om verdachte rekeningen te bevroren zal worden versterkt.

ACTIE 33: over de meer specifieke uitwerking (inclusief wetgevingstrajecten, precieze fasering en vertaling naar personele versterking van de verschillende betrokken instanties) zal op korte termijn een nota "Integriteit financiële sector en terrorismebestrijding" worden uitgebracht.

6. Optreden tegen terrorisme

Bij een *operationeel* antwoord op terrorisme in Nederland zijn de politie, de Kmar en overige defensieonderdelen inzetbaar.

De BBE'en spelen hierbij een cruciale rol.

Naast de BBE is ook ander defensiepersoneel en – materieel inzetbaar.

ACTIE 34: nadere analyse en uitbreiding van de BBE-capaciteit, zowel bij politie als bij Defensie (Kmar en Korps Mariniers)

7. Defensie

De terreuraanslagen op de VS nopen Defensie gevolgtrekkingen te maken en besluiten te nemen voor het Nederlandse defensiebeleid. De minister van Defensie heeft daartoe een taakgroep opgericht die de rol van Defensie bij de bestrijding van terrorisme in kaart brengt, maatregelen voorstelt en aanbevelingen doet voor beleidsintensiveringen en herschikkingen in het lopende begrotingsjaar en de komende begrotingsjaren. De huidige verdeling van de verantwoordelijkheden op het gebied van terrorismebestrijding vormt daarbij het uitgangspunt. Bij de uitvoering van de drie hoofdtaken¹ van de krijgsmacht zal Defensie zich terdege rekenschap geven van de terroristische dreiging.

ACTIE 35: de minister van Defensie onderzoekt welke aanvullende eisen aan de rol van Defensie worden gesteld in verband met de bestrijding van terrorisme.

---

¹ De hoofdtaken zijn: (1) bescherming van de integriteit van het eigen en het bondgenootschappelijke grondgebied, (2) de bevordering van de internationale rechtsorde en stabiliteit, en (3) ondersteuning van civiele autoriteiten bij rechtshandhaving, rampenbestrijding en humanitaire hulp.

8. Overige wetgevingsaspecten

In het bovenstaande is op enkele plaatsen gewag gemaakt van wetgevingsaspecten. Daarnaast wordt het volgende programma in gang gezet dan wel versneld. In aanvulling daarop nog het volgende.

Internationaal

Naar aanleiding van de aanslagen in de Verenigde Staten zijn twee ontwerp-kaderbesluiten door de Europese Commissie ingediend, het kaderbesluit inzake de bestrijding van terrorisme en het kaderbesluit inzake een EU-aanhoudingsbevel. Over beide besluiten wordt in Brussel reeds gesproken. Nederland staat positief tegenover het kaderbesluit inzake de bestrijding van terrorisme. Ook tegenover het kaderbesluit inzake een EU-aanhoudingsbevel staat Nederland positief, maar dit kaderbesluit heeft een aantal knelpunten. Nederland streeft er dan ook naar dat ter zake van dit kaderbesluit in december een basisregeling tot stand komt die vervolgens verdiept en uitgebreid kan worden. De EU-uitleveringsverdragen zijn door Nederland reeds geratificeerd. In EU-verband dringt Nederland aan op snelle ratificatie door de (vier) lidstaten die dit nog niet hebben gedaan.

ACTIE 36: Nederland zal blijven aandringen op snelle ratificatie van uitleveringsverdragen

ACTIE 37: Nederland zal aandringen op een snelle totstandkoming van de gewijzigde richtlijn witwassen, waarin opgenomen meldplichten voor bepaalde ongebruikelijke transacties van vrije beroepsbeoefenaren. De inspanningen zijn er vervolgens op gericht om deze richtlijn snel uit te voeren.

ACTIE 38: onderhandelingen afronden en invoeren

Kaderbesluiten terrorisme en EU aanhoudingsbevel (eind 2001)

Nationaal

ACTIE 39: snelle realisatie van de ratificatiewetgeving inzake de VN-verdragen over bomterrorisme en financiering van terrorisme.

ACTIE 40: Nederland zal alle inspanningen erop richten de EU-rechtshulpovereenkomst eind 2002 te ratificeren. Daarmee worden ook de joint teams mogelijk.

ACTIE 41: Nederland zal in november 2001 het verdrag Crime in Cyberspace ondertekenen en het vervolgens bij voorrang uitvoeren.

ACTIE 42: na totstandkoming van het protocol bij de EU-rechtshulpovereenkomst inzake informatieplichten van financiële instellingen zal, als voortrein op de uitvoering van de aanbevelingen van de commissie-Mevis, regelgeving voorbereid worden. Gestreefd wordt naar totstandkoming van de uitvoeringswetgeving eind 2002.

In het actieplan wordt met enige regelmaat gesproken over onderzoek naar verbetering van de mogelijkheden om bijvoorbeeld informatie te vergaren en uit te wisselen. Eerst zal bezien worden of en zo ja in hoeverre bestaande of reeds in voorbereiding zijnde wetgeving deze gewenste uitwisseling mogelijk maakt. Daar waar dit niet het geval blijkt te zijn, zal bezien worden in hoeverre door middel van regelgeving een oplossing voor het gesignaleerde probleem mogelijk is. Een werkgroep van juridische deskundigen vanuit de betrokken disciplines zal een inventarisatie van mogelijke problemen opstellen.

ACTIE 43: instellen werkgroep om knelpunten te inventariseren in wetgeving mbt informatieuitwisseling en vergaring

9. Overige opmerkingen

Een eerste grove schatting van de begrotingsgevolgen komt uit op een bedrag in de orde van grootte van structureel 150 à 200 miljoen gulden. Dit bedrag wordt ten laste van de uitgavenreserve gebracht. In de komende weken zal een meer gedetailleerde uitwerking van de begrotingsgevolgen plaatsvinden waarover de Tweede Kamer vóór de Najaarsnota zal worden geïnformeerd.
